

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง การก่อกองคิที่อ้างอิงถึงความล้มเหลวของการจัดการทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ชายแดน เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเหตุปัจจัยที่ทำให้เกิดการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า และขบวนการตัดไม้ทำลายป่าในพื้นที่ชายแดน รวมทั้งศึกษาการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับป่าไม้โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยศึกษาในพื้นที่ป่าไม้ชายแดนในเขตตำบลทุ่งข้าวพวง และตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ข้อมูลทั้งหมดได้จากการสัมภาษณ์บุคคล การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม และจากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง มาอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ศึกษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ได้ผลการศึกษาที่อยู่ภายใต้บริบทของชุมชน และอยู่บนพื้นฐานจากการบอกเล่าและการให้สัมภาษณ์ สรุปได้ดังนี้

5.1.1 มูลเหตุที่ทำให้เกิดการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าในพื้นที่ชายแดน

มูลเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าในพื้นที่ชายแดน มี 2 ปัจจัย ดังนี้

1) ปัจจัยภายนอก เป็นมูลเหตุที่เกิดจากปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอกมาประกอบกัน ได้แก่ ปัญหาความยากจนไม่มีที่ทำกิน ปัญหาการว่างงานและมีการศึกษาน้อย ปัญหาความต้องการขยายพื้นที่ทำการเกษตร ปัญหาการทำไร่เลื่อนลอย ปัญหาความต้องการใช้ไม้มา สร้างและซ่อมแซมบ้านเรือน ปัญหาการประกอบอาชีพเผาถ่าน หาไม้ฟัน การทำเฟอร์นิเจอร์ขาย และมีอาชีพรับจ้างตัดไม้ รวมทั้งปัญหากฎหมายไม่ทันสมัย มีบทลงโทษไม่รุนแรง ปัญหาเหล่านี้กระตุ้นให้ชาวบ้านกระทำความผิดด้วยการลักลอบตัดไม้หรือแผ้วถางป่า ทั้งนี้เพื่อความอยู่รอดของตนเองและครอบครัว

2) ปัจจัยภายใน เป็นมูลเหตุที่เกิดขึ้นจากปัจจัยภายในตัวชาวบ้านโดยตรง ได้แก่ การขาดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ การมีทัศนคติและค่านิยมที่ไม่ถูกต้องต่อทรัพยากรป่าไม้และการใช้ไม้ ไม่สามารถอดทนต่อความล่าช้าในการแก้ปัญหาของภาครัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่เข้มงวดกวดขันในการดูแลรักษาป่าไม้ สิ่งเหล่านี้ทำให้ชาวบ้านคิดและตัดสินใจแก้ไขปัญหาในทางที่ไม่ถูกต้อง จึงเข้าไปบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้

5.1.2 ขบวนการตัดไม้ทำลายป่าในพื้นที่ชายแดน

ขบวนการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าในเขตตำบลทุ่งข้าวพวง และตำบลเมืองนะ พบว่าผู้ลักลอบตัดไม้ประกอบด้วย 3 กลุ่ม โดยกลุ่มแรกเป็นชาวบ้านและชาวเขาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ส่วนกลุ่มที่สอง

เป็นกลุ่มชาวบ้านที่มีอาชีพรับจ้างตัดไม้ เข้าไปตัดไม้ขายให้กับนายทุนหรือพ่อค้าไม้ และกลุ่มสุดท้ายเป็นกลุ่มนายทุนที่ว่าจ้างชาวบ้านตัดไม้และให้สินบนเจ้าหน้าที่ เพื่อจับจองที่ดินทำเป็นป่าสำรวจหรือป่าไม้กันเขต แล้วขายที่ดินต่อเพื่อเอากำไรจากผู้ซื้อ

การลักลอบตัดไม้ มีทั้งที่กระทำเพียงคนเดียวซึ่งเป็นชาวบ้านในพื้นที่ และทำเป็นขบวนการ โดยมีนายทุนอยู่เบื้องหลังเป็นผู้จ้างวาน และลำเลียงไม้ออกจากป่าตามเส้นทางลัดสู่อุทยานใหญ่ เพื่อส่งขายให้ชาวบ้านที่ต้องการสร้างบ้าน หรือส่งขายนายทุนต่อไป ในส่วนของเจ้าหน้าที่กรณีที่ได้รับแจ้งเบาะแสการลำเลียงไม้ ก็มีการตั้งด่านตรวจสกัดจับ บางครั้งถ้าเป็นแนวชายแดนที่อาจเกิดอันตรายได้ง่าย ก็ประสานกับทางป่าไม้ ทหาร และ ตชด. ในพื้นที่เพื่อร่วมกันจับกุมผู้กระทำผิดต่อไป

สำหรับแนวทางแก้ไขปัญหาลักลอบตัดไม้ทำลายป่าในพื้นที่ 2 ตำบล ต้องเร่งแก้ไขปัญหาจากปัจจัยภายนอก โดยภาครัฐควรเร่งแก้ไขปัญหาคาความยากจนของราษฎรในพื้นที่ และส่งเสริมอาชีพเพื่อสร้างรายได้ ส่วนแนวทางแก้ไขปัญหาลักลอบตัดไม้ภายในของราษฎร อาจทำได้โดยอบรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ป่าไม้ การรณรงค์เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ทั้งนี้เพื่อปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ต่อไป

5.1.3 การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับป่าไม้โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ

การบังคับใช้กฎหมายป่าไม้โดยเจ้าหน้าที่รัฐ ในการดูแล ปราบปรามผู้กระทำผิดต่อทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ 2 ตำบล พบว่า ที่ผ่านมากำลังเจ้าหน้าที่มีน้อย ไม่เพียงพอต่อการดูแลรักษาป่า เพราะพื้นที่ป่าไม้มีอาณาเขตกว้างขวาง จำเป็นต้องอาศัยกำลังชาวบ้านช่วยกันตรวจตราพร้อมกับเจ้าหน้าที่อยู่เสมอ มีการใช้มาตรการบังคับใช้กฎหมาย โดยจับกุมผู้กระทำผิดลักลอบตัดไม้ รวมทั้งให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เรียกประชุมลูกบ้าน เพื่อชี้แจงให้เข้าใจถึงข้อกฎหมายป่าไม้รวมถึงโทษของการฝ่าฝืน และขอความร่วมมือให้ชาวบ้านช่วยกันสอดส่อง ดูแล แจ้งเบาะแสการลักลอบตัดไม้ให้แก่เจ้าหน้าที่ ซึ่งผลที่ได้รับจากมาตรการนี้ คือ ชาวบ้านส่วนใหญ่เข้าใจในข้อกฎหมายป่าไม้และให้ความร่วมมือพอสมควร

จากมาตรการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่เพื่อพิทักษ์รักษาป่าไม้ที่ได้ผล ในแง่การลดการบุกรุกทำลายป่าอย่างเด็ดขาด ประกอบด้วย 2 มาตรการ ได้แก่ มาตรการเข้มงวดในการออกตรวจตราพื้นที่ของเจ้าหน้าที่ ทั้งกลางวันและกลางคืน ทำให้การกระทำลดลงเพราะชาวบ้านเกรงกลัวถูกจับกุม และมาตรการเชิงป้องกันด้วยการชี้แจงและขอความร่วมมือจากชาวบ้าน โดยให้ชาวบ้านรับรู้ รับผิดชอบต่อสภาพปัญหาด้วยข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจน จึงร่วมป้องกันและหลีกเลี่ยงมิให้เกิดปัญหา ขณะเดียวกันได้เน้นการอบรมความรู้ที่เป็นประโยชน์ ได้แก่ ความรู้เรื่องป่าไม้ การอนุรักษ์ป่าไม้ การป้องกันไฟป่า รวมทั้งความรู้ด้านอาชีพ เพื่อให้ชาวบ้านสร้างรายได้โดยไม่เบียดเบียนป่าไม้ดังเช่นที่ผ่านมา แต่กระนั้นก็มีชาวบ้านบางกลุ่มที่มีอาชีพตัดไม้ยังคงมีการลักลอบตัดไม้ต่อไป

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ พบว่าปัญหาบุกรุกทรัพยากรป่าไม้ ทั้งการลักลอบตัดไม้และการแผ้วถางป่าในพื้นที่ชายแดน ตำบลทุ่งข้าวพวงและตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ พบว่ามีสาเหตุหลายประการที่เชื่อมโยงไปสู่ปัญหาดังกล่าว ประการแรกได้แก่ ความต้องการพื้นที่เพื่อทำการเกษตรของราษฎร เนื่องจากชาวบ้านส่วนใหญ่มีฐานะค่อนข้างยากจน มีอาชีพด้านการเกษตรแต่ไม่มีที่ทำกินเป็นของตนเอง ที่ผ่านมาได้อาศัยทำกินในที่ดินของผู้อื่น ต่อมาเมื่อประชากรเพิ่มจำนวนมากขึ้น และมีราษฎรจากถิ่นอื่นย้ายเข้ามาอยู่ด้วยจึงเกิดปัญหาแย่งที่ทำกินกัน ส่วนชาวบ้านอีกกลุ่มหนึ่งถึงแม้มีที่ดินทำกินอยู่แล้วแต่ต้องการขยายพื้นที่การเกษตรเพิ่ม เพื่อให้พอเพียงกับสมาชิกในครอบครัวที่เพิ่มขึ้น และกลุ่มชาวบ้านที่ไม่มีความรู้และไม่ได้รับการส่งเสริมการเกษตรที่ถูกต้อง ขาดการบำรุงดินและเพาะปลูกต่อเนื่องจนดินเสื่อมสภาพ ทำให้ผลผลิตด้อยคุณภาพตามไปด้วย จึงต้องการเปลี่ยนพื้นที่เพาะปลูกใหม่ให้ได้ผลผลิตดีขึ้น จึงเป็นต้นเหตุในการบุกรุกแผ้วถางป่าเพื่อทำการเกษตรแบบไร้เงื่อนไขได้ขยายพื้นที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้นเพื่อให้เพียงพอกับทุกคนในครอบครัวและจะได้มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ทำให้ป่าไม้ในพื้นที่ถูกบุกรุกตัดโค่นเป็นจำนวนมาก ซึ่งสอดคล้องกับข้อสรุปของ ธงชัย จารุพัฒน์ (2542) ที่ว่าการบุกรุกทำลายป่าของประเทศมีสาเหตุสำคัญมาจากปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ การเพิ่มจำนวนประชากร การอพยพย้ายถิ่นของราษฎร และการทำลายป่าเพื่อทำไร่เลื่อนลอยของชาวเขา

นอกจากความต้องการด้านพื้นที่เพื่อทำการเกษตรแล้ว ยังมีความต้องการใช้ไม้ในกิจกรรมต่าง ๆ และการประกอบอาชีพของชาวบ้านบางกลุ่มที่ส่งเสริมการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่าโดยตรง คือ อาชีพรับจ้างตัด ไม้ อาชีพเผาถ่าน หา ไม้ฟืน และทำเฟอร์นิเจอร์ขาย รวมทั้งกลุ่มชาวบ้านที่ว่างงานและมีอาชีพที่ไม่มั่นคง กอปรกับมีการศึกษาน้อย จึงต้องดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดของตนเองและครอบครัว กลุ่มชาวบ้านเหล่านี้จึงใช้ทรัพยากรป่าไม้โดยไม่ระมัดระวังเพราะความต้องการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของGibbs (1986) ซึ่งอ้างใน สุรพงษ์ ฌริภักดิ์ (2541) ได้กล่าวว่ากลุ่มที่ยึดอาชีพรับจ้างตัดไม้ ยังคงมีอยู่เพราะค่าจ้างสูง ขณะที่ชาวบ้านที่อาศัยประโยชน์จากป่าในการเก็บหาของป่าไปขาย เช่น พืชผักป่า หน่อ ไม้ ถั่วฝัก และของป่าอื่น ๆ กลับมีรายได้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น จึงเท่ากับว่ามีการกระจายผลประโยชน์ในการใช้ทรัพยากรจากป่าร่วมกันอย่างไม่เท่าเทียมกัน ในทำนองเดียวกันการศึกษานี้ได้สอดคล้อง กับแนวคิดของประเสริฐ ไชยทิพย์ (2542) ที่กล่าวว่ากรณีที่กลุ่มชาวบ้านประสบปัญหาด้านเศรษฐกิจแล้วเข้าไปลักลอบตัดไม้ถือเป็นการทำลายธรรมชาติ อีกทั้งมิได้รับความสุข เพราะกระทำผิดกฎหมาย จึงเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ขัดแย้งกับแนวคิดเศรษฐศาสตร์ธรรมชาติ ที่ว่าการแสวงหาแบบมีขอบเขตมีส่วนทำให้คนส่วนใหญ่พ้นจากความทุกข์ยาก เพราะนำทรัพยากรส่วนใหญ่ไปใช้ประโยชน์อย่างสร้างสรรค์และสอดคล้องกับกฎธรรมชาติ

การที่ชาวบ้านอยู่ภายใต้การพัฒนาทางเศรษฐกิจ ต้องดิ้นรนอย่างหนักเพื่อหาเลี้ยงชีพ และ

สร้างรายได้ ขณะที่สังคมส่วนรวมกำลังพัฒนาขยายตัวก็มีความต้องการใช้ทรัพยากรไม้ในด้านต่าง ๆ อย่างมากด้วยเช่นกัน การศึกษานี้สอดคล้องกับแนวคิดของชูศักดิ์ วิทยากัด (2541) ในเรื่องการผลักดันให้ชาวบ้านกระทำผิดด้วยการลักลอบตัดไม้ ส่งผลให้เกิดปัญหาขั้นวิกฤติ 2 ด้าน คือ ปัญหาการแตกสลายของระบบนิเวศ สูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ เพราะป่าไม้ถูกทำลาย และปัญหาความไม่เป็นธรรมทางเศรษฐกิจสังคม ที่เห็นได้ชัดคือ ปัญหาความยากจน การไร้และสูญเสียที่ดินทำกิน เป็นต้น

มูลเหตุประการสุดท้ายคือ ปัจจัยภายในเรื่องของจิตสำนึกในการพิทักษ์รักษาป่าไม้ของชาวบ้าน นับได้ว่าเป็นมหันตภัยต่อทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อมของประเทศอย่างมาก เพราะถ้าชาวบ้านขาดจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ มีทัศนคติและค่านิยมที่ไม่ถูกต้องต่อทรัพยากรป่าไม้และการใช้ไม้แล้ว ย่อมกระทำการต่าง ๆ โดยขาดการพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบ และไม่ระมัดระวัง สร้างความเสียหายต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยไม่อาจเรียกกลับคืนมาได้ จึงสอดคล้องกับแนวคิดของปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์ (2541) กล่าวว่าไว้ว่าการระมัดระวังป้องกันล่วงหน้าจึงเป็นสิ่งจำเป็น และควรนำแนวคิดแบบนิเวศวิทยานิยมมาปรับใช้โดยปรับเปลี่ยนโลกทัศน์ของชาวบ้านจากประโยชน์นิยมมาเป็นธรรมชาตินิยม และลดลัทธิบริโภคนิยมลงไปในทุกชุมชน พร้อมทั้งปลูกสร้างจิตสำนึกทางนิเวศ กระจายสู่กลุ่มชนต่าง ๆ ให้มากขึ้น และสอดคล้องกับการศึกษาของมนัส สุวรรณ (2539) ที่ศึกษาไว้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมมิได้ก่อปัญหาไปทุกกรณี มีหลายกรณีและหลายพื้นที่ที่อยู่ร่วมกันได้อย่างกลมกลืน เนื่องจากมนุษย์และสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติมีส่วนร่วมสนับสนุนซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดสมดุลทางธรรมชาติของระบบนิเวศวิทยา

การลักลอบตัดไม้ทำลายป่าใน 2 ตำบลนี้ นอกจากผู้กระทำผิดเป็นชาวบ้านและชาวเขาที่อยู่ในพื้นที่ ซึ่งส่วนใหญ่เข้าไปตัดไม้เพื่อนำมาสร้างหรือซ่อมแซมบ้าน หาไม้พื้นหรือเผาถ่านแล้ว ซึ่งส่วนมากมักกระทำโดยลำพังหรือกับพรรคพวก 2-3 คน แต่ในขณะที่ยังมีกลุ่มผู้กระทำผิดที่กระทำเป็นกลุ่ม ขบวนการใหญ่โต ซึ่งผู้กระทำผิดเหล่านี้ส่วนใหญ่ถูกว่าจ้างจากนายทุนให้กระทำผิด ซึ่งสอดคล้องกับสรุปข่าวสิ่งแวดล้อม ของโลกสีเขียว (2543) กล่าวว่า การตัดไม้ทำลายป่ากระทำไปเพื่อต้องการเงิน อำนาจ ความมีหน้ามีตาของครอบครัว ต้องการบ้านหลังใหญ่ รวมทั้งเครื่องใช้หรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ขบวนการตัดไม้กลุ่มหลังนี้มีกลุ่มลักลอบเข้าไปตัดไม้และแปรรูปไม้เพื่อส่งขาย โดยลำเลียงไม้แปรรูปออกมาจากพื้นที่ป่าตามเส้นทางต่าง ๆ ด้วยความชำนาญ ซึ่งผู้กระทำผิดกลุ่มนี้มีนายทุน พ่อค้าไม้อยู่เบื้องหลังในฐานะเป็นผู้ว่าจ้าง จึงมีเครือข่ายกว้างขวางใหญ่โตเกี่ยวโยงกับบุคคลหลายฝ่าย เป็นต้น

ปัญหาการบุกรุกป่าไม้ในพื้นที่ตำบลทุ่งข้าวพวงและตำบลเมืองนะ ก็มีลักษณะเช่นเดียวกับปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งนายปลอดประสพ สุรัสวดี อธิบดีกรมป่าไม้ กล่าวไว้ขณะได้เดินทางไปตรวจปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าท่าชนะ

จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2543 ว่าปัญหาบุกรุกป่ามาจากความต้องการที่ดินเพื่อขยายพื้นที่ การเกษตรและต้องการไม้ แต่ไม่เชื่อว่าชาวบ้านทำไปโดยไม่มีใครหนุนหลัง ขณะที่นาย मुख สุไลมาน เลขาธิการคณะกรรมการการปกครอง สภาผู้แทนราษฎร เปิดเผยเมื่อวันที่ 7 เมษายน 2543 ว่าได้ยื่น ถูติดต่อประธานคณะกรรมการ ให้พิจารณาปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าท่าชนะแล้ว เพราะเชื่อว่า มีกลุ่มอิทธิพลและเจ้าหน้าที่อยู่เบื้องหลัง

ผลการศึกษาพบว่ามิชฌวนการค้าที่ดินเพื่อเอากำไรจากผู้ซื้อ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มนายทุนที่ จ้างชาวบ้านตัดไม้เพื่อจับจองที่ดิน รวมทั้งให้สินบนเจ้าหน้าที่เพื่อทำเป็นป่าสำรวจหรือป่าไม้กันเขต แล้ว ขยายที่ต่อเพื่อเอากำไรจากผู้ซื้ออีกทีหนึ่ง การกระทำผิดที่เกิดขึ้นนอกจากก่อให้เกิดปัญหาการบุกรุกพื้นที่ ป่าไม้แล้วยังก่อให้เกิดปัญหาการให้สินบนหรือการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในทำนองเดียวกัน การสร้างอิทธิพลของกลุ่มบุคคลบางกลุ่มในพื้นที่ตำบลทุ่งข้าวพวงและตำบลเมืองนะ โดยอาศัยพรรค พวกที่เป็นเจ้าหน้าที่คอยให้การสนับสนุน บางรายก็เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำผิดเสียเอง ด้วยการ สร้างอิทธิพลใช้อำนาจหน้าที่ข่มขู่ชาวบ้าน มีการขยายเครือข่ายเชื่อมโยงกับนายทุนนอกพื้นที่ เข้ามา แสวงหาประโยชน์จากการลักลอบตัดไม้โดยไม่เกรงกลัวกฎหมาย เมื่อพรรคพวกถูกจับกุมก็มีภรรยาหรือผู้มี อิทธิพลเจรจาต่อรองให้ปล่อยตัว และกำลังเจ้าหน้าที่มีน้อยดูแลไม่ทั่วถึงเพราะแนวเขตป่าไม้ก็มีอาณาเขต พรมแดนที่ไม่ชัดเจน กลุ่มผู้กระทำผิดหรือกลุ่มขบวนการ จึงอาศัยช่องโหว่นี้เข้าไปตัดไม้ในบริเวณรอย ต่อพรมแดน จึงเป็นอุปสรรคสำคัญในการติดตามจับกุมของเจ้าหน้าที่ กรณีที่ผู้กระทำผิดหลบหนีเข้าไป ในประเทศพม่า ขณะเดียวกันก็ไม่อาจสอดส่องการลักลอบนำเข้าไม้จากพม่าได้อย่างทั่วถึง เพราะมีแนว พรมแดนติดต่อกับพม่าเป็นระยะทางกว่า 20 กิโลเมตร

ความล้มเหลวในด้านการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่ป่าไม้ ในการ ปราบปรามจับกุมผู้กระทำผิดลักลอบตัดไม้ทำลายป่าในพื้นที่ตำบลทุ่งข้าวพวงและตำบลเมืองนะ อำเภอ เชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าเจ้าหน้าที่ได้จับกุมผู้กระทำผิดในข้อหาหรือฐานความผิดต่าง ๆ ได้แก่ มีไม้ไว้หรือครอบครองไม้หวงห้าม (ส่วนใหญ่เป็นไม้สัก) ที่ยังมีได้แปรรูปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย รองลงมาคือ ข้อหากระทำผิดโดยการแผ้วถาง เผาหรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการทำลายป่า หรือเข้ายึดถือครอบครองป่าโดยไม่ได้รับอนุญาต ตามมาตรา 54, 72 ตรี ซึ่งผลคดีในชั้นศาลพบว่าส่วนใหญ่มีสิ่งพ้อง ผู้ต้องหาส่วนใหญ่ได้รับการลงโทษทั้งจำทั้งปรับ แต่มีบางส่วนที่งดสอบสวนเนื่องจาก สำนวนอ่อนไม่พอพ้อง ซึ่งสอดคล้องกับสถิติการกักตุนไม้ของสถานีตำรวจภูธรตำบล นาวายในช่วงย้อนหลัง 10 ปี คือ ประมาณปี พ.ศ. 2530 – 2535 พบว่า สถิติการกักตุนความผิดเรื่อง ป่าไม้ ส่วนใหญ่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นโดยตลอด ดังนั้นจากสถิติการกระทำผิดข้างต้นนี้ ย่อมส่งผลกระทบต่อ โดยตรงต่อทรัพยากรป่าไม้ใน 2 ตำบลอย่างมาก ที่เสื่อมโทรมร่อยหรอลงไปโดยไม่อาจกลับคืนสู่สภาพ เดิมได้อีก และยังสะท้อนให้เห็นถึงความล้มเหลวหรือไม่ทันสมัยของกฎหมายที่นำมาบังคับใช้ รวมทั้ง

บทลงโทษไม่รุนแรง ส่งผลให้เกิดการก่อกวนที่อ้างอิงถึงความล้มเหลวของการจัดการทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ชายแดน

5.3 ข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะจากการศึกษาดังนี้

1) เนื่องจากขบวนการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า เป็นกระบวนการที่สัมพันธ์ระหว่างนายทุนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ดังนั้น การให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่ต่อเอกชน จึงต้องกระทำอย่างระมัดระวังภายใต้กรอบอำนาจหน้าที่ ข้อบัญญัติตามกฎหมาย และศีลธรรม ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการเลือกปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ จนอาจนำไปสู่ปัญหาคอร์รัปชันในที่สุด

2) ทางด้านการพัฒนา เพื่อเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาในระยะยาว ควรใช้วิธีป้องกันมิให้มีขบวนการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า ควรใช้วิธีการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง โดยให้การศึกษา ความรู้เกี่ยวกับป่าไม้ ส่งเสริมอาชีพใหม่ทดแทนอาชีพตัดไม้ และอาชีพที่เกิดความเสี่ยงต่อทรัพยากรป่าไม้ ให้ความรู้ให้สมาชิกในครอบครัวอยู่อย่างพอเพียง เพื่อป้องกันค่านิยมใหม่ ขบวนการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าก็จะเริ่มหมดไป ทรัพยากรป่าไม้ก็ฟื้นฟูสู่สภาพที่ดีขึ้นตามกาลเวลา

3) ในการแก้ปัญหาการจัดการทรัพยากรป่าไม้ ควรให้ความสำคัญและเน้นที่ผู้นำชุมชน เพื่อให้มีส่วนร่วมในเรื่องการควบคุมชุมชน เพื่อให้สมาชิกของชุมชนมีการปฏิบัติงานการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ขจัดขบวนการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าลงได้ในที่สุด